Sluttrapport for prosjekt

”Mine tegn”

prosjektnummer (2008/0266)

Prosjektansvarlig:

Olle Eriksen

Prosjektet er støttet av ExtraStiftelsen Helse og Rehabilitering med EXTRA-midler

NORGES DØVEFORBUND

Statped Møller-Trøndelag kompetansesenter

Sammendrag

Bakgrunn for prosjektet/Målsetting

Bruk av tegn til barn har vist seg nyttig i mange ulike sammenhenger og til mange ulike grupper barn.

Det finnes etter hvert en del produkter som kan brukes generelt i forbindelse med opplæring i bruk av tegn. Dette er imidlertid materiell som ikke er spesielt tilpasset den enkelte bruker. Noen tegnbrukere benytter, av fysiske eller kognitive årsaker, egne tegn eller varianter av tegn. Spesielle navnetegn (tegn for personer i nærmiljøet) finner man ikke i tegnordboken. Det er en utfordring å gjøre disse tegnene kjent for alle som har kontakt med brukeren. Dessuten har en del multifunksjonshemmede tegnbrukere et begrenset tegnforråd, og det er nyttig at man har en samlet oversikt over de tegnene som de bruker.

Prosjektets mål var å utvikle et nettsted der en bruker kan opprette en brukerkonto og lage sin egen private tegnsamling. Når en bruker lager sin private tegnsamling skulle det være mulig å hente tegn direkte fra Norsk tegnordbok eller legge inn sine egne tegn med webkamera. På denne måten vil det være enkelt å lage og vedlikeholde en spesialtilpasset tegnsamling for den enkelte tegnbruker. Tegnsamlingen vil også være lett tilgjengelig for alle som har kontakt med brukeren – lærere, besteforeldre, annen familie, skolekamerater, naboer osv.

Prosjektgjennomføring/Metode

Møller kompetansesenter har stått for videobearbeiding, komprimering, design og programmering, og programmet er publisert på nettstedet www.minetegn.no.

Resultater og resultatvurdering

Programmet fungerer etter hensikten, og har den funksjonaliteten som ble beskrevet i prosjektsøknaden – pluss litt til. Sette fra produsent-synspunkt er dette et velfungerende og nyttig produkt, og de bruker-reaksjonene vi har fått så langt er positive.

Oppsummering/Konklusjon/Videre planer

Vi tror det kommer til å bli et meget populært produkt som vil ha stor betydning for at tegn blir mer brukt og lettere tilgjengelig. Spesielt vil det være et godt redskap til bedre samarbeid mellom skole/barnehage/hjem/familie.

Programmet har et stort potensiale, og utfordringen nå blir å gjøre det godt kjent blant de aktuelle brukergruppene.

Vi vil vedlikeholde programmet og rette feil og mangler som vil kunne bli avdekket etter noen tids bruk.

1) Bakgrunn for prosjektet/målsetting

Bruk av tegn til barn har vist seg nyttig i mange ulike sammenhenger og til mange ulike grupper barn.

- Døve barn bruker norsk tegnspråk
- Tunghørte barn (og en del barn med cochleaimplantat - CI) bruker norsk med tegnstøtte
- Barn med utviklingshemming bruker tegn - gjerne mer eller mindre i kombinasjon med talespråk
- Barn med Down syndrom bruker tegn i sin kommunikasjon med andre
- Barn med ulike språkproblem profiterer på bruk av tegn

Det finnes mye litteratur og forskning som beskriver bruk av tegn til de ulike brukergruppene. Bruk av tegn til utviklingshemmede er for eksempel beskrevet i boken "Tegn-til-tale - for alle En vei til talespråket" av Nina Braadland (Gyldendal Akademisk AS 2005).

Dessuten er det også etter hvert blitt populært å benytte tegn til "vanlige" barn før de har lært å snakke slik at man har mulighet til å kommunisere med barnet i "førspråklig" alder. Det er laget materiell til dette formålet (”Sign with your Baby”), og resultatet er at foreldre kan kommunisere med barnet sitt med tegn før barnet lærer å snakke.

Møller kompetansesenter har ansvar for prosjektet Norsk tegnordbok[1], og har i den forbindelse driftsansvar for en nettside med ca 6500 tegn. Dette er en elektronisk tegnordbok der man kan slå opp norske ord og få tegnet presentert på video. Det er også laget en utgave for iPhone. Vi har også utviklet materiell med tegn til psykisk utviklingshemmede (TegnBrum1[2] og TegnBrum2).

Det finnes altså etter hvert en del produkter som kan brukes generelt i forbindelse med opplæring i bruk av tegn. Dette er imidlertid materiell som ikke er spesielt tilpasset den enkelte bruker. Noen tegnbrukere benytter, av fysiske eller kognitive årsaker, egne tegn eller varianter av tegn. Spesielle navnetegn (tegn for personer i nærmiljøet) finner man ikke i tegnordboken. Det er en utfordring å gjøre disse tegnene kjent for alle som har kontakt med brukeren. Dessuten har en del multifunksjonshemmede tegnbrukere et begrenset tegnforråd, og det er nyttig at man har en samlet oversikt over de tegnene som de bruker.

Barn og unge i dag bruker Internett til kommunikasjon og til å presentere seg selv. Mange har Facebook-profil, egen Blogg eller lager egne sider på MySpace og legger ut filmer på YouTube. Vi ønsker å benytte denne type teknologi for at ulike brukere skal kunne lage sine egne tegnordbøker på nettet.

Prosjektets mål var å utvikle et nettsted der en bruker kan opprette en brukerkonto og lage sin egen private tegnsamling. Når en bruker lager sin private tegnsamling skulle det være mulig å hente tegn direkte fra Norsk tegnordbok eller legge inn sine egne tegn med webkamera. På denne måten vil det være enkelt å lage og vedlikeholde en spesialtilpasset tegnsamling for den

[1] www.tegnordbok.no

[2] www.acm.no/tegnbrum

enkelte tegnbruker. Tegnsamlingen vil også være lett tilgjengelig for alle som har kontakt med brukeren – lærere, besteforeldre, annen familie, skolekamerater, naboer osv.

For å ivareta personvernet må man logge inn med et gjestepassord for å kunne se en privat tegnsamling.

Målgruppen er primært barn og unge som bruker tegn og personer som disse kommuniserer med.

- Døve barn som bruker norsk tegnspråk
- Tunghørte barn (og en del barn med cochleaimplantat - CI) som bruker norsk med tegnstøtte
- Barn med utviklingshemming som bruker tegn - gjerne mer eller mindre i kombinasjon med talespråk
- Barn med Down syndrom som bruker tegn i sin kommunikasjon med andre
- Barn med ulike språkproblem som profiterer på bruk av tegn

Prosjektet vil være et viktig bidrag til å bedre tegnbrukeres muligheter til å kunne kommunisere med andre mennesker. Man vil også kunne bedre muligheten for samarbeid mellom skole, fritid og hjem ved at alle som samhandler med brukeren har enkel tilgang til de samme tegnene. Dette vil også kunne lette overgangen fra barnehage til skole (eller ved bytte av barnehage/skole).

Hvis en tegnbruker har en egen tegnordbok på Internett vil det gi muligheter og motivasjon til at andre barn og unge i nærmiljøet kan lære seg å kommunisere med vedkommende og kanskje også selv ta initiativ til kontakt.

Gode kommunikative muligheter fører til mindre frustrasjon og vil klart bedre livskvaliteten for den enkelte tegnbruker. Det å bedre kommunikative ferdigheter vil også gi større muligheter til et selvstendig liv og bedre utsikter til utdanning og jobb.

2) Gjennomføring og organisering

Møller kompetansesenter har hovedansvar for gjennomføring av prosjektet. Møller kompetansesenter er et senter for hørselshemmede og tilhører det Statlige spesialpedagogiske støttesystemet (Statped).

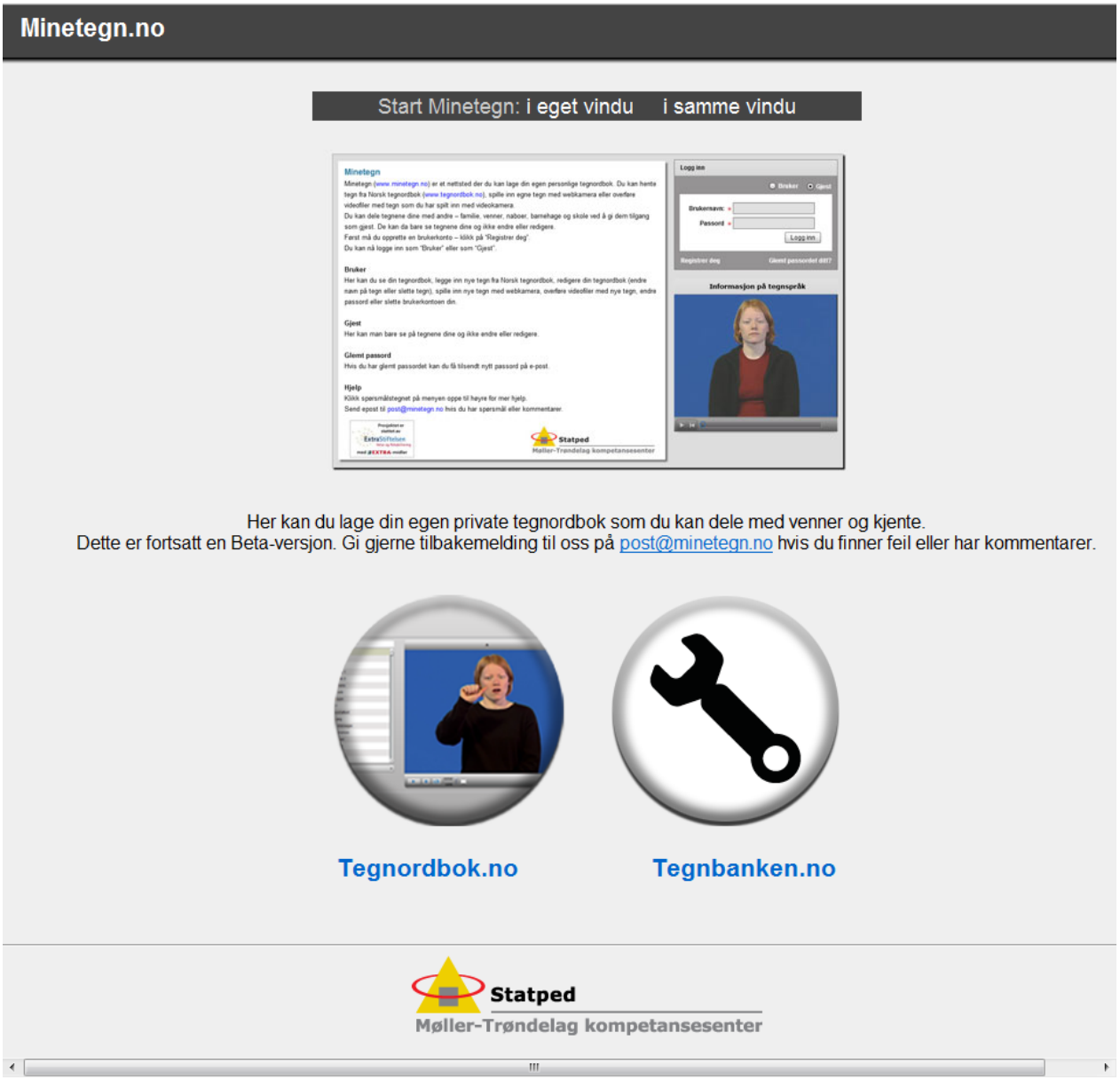
I utgangspunktet var det tenkt at mesteparten av programmeringen skulle settes ut til et eksternt firma, men i løpet av prosjektperioden ble det bestemt at vi skulle sette opp vår egen mediaserver og gjøre all programmering internt. Dette førte til at vi hadde bedre kontroll med alle deler av prosjektet.

Vi har opprettet nettstedet www.minetegn.no på en webserver (webhotell), men opptak og lagring av egne tegn foregår på vår egen Flash mediaserver (Wowza server).

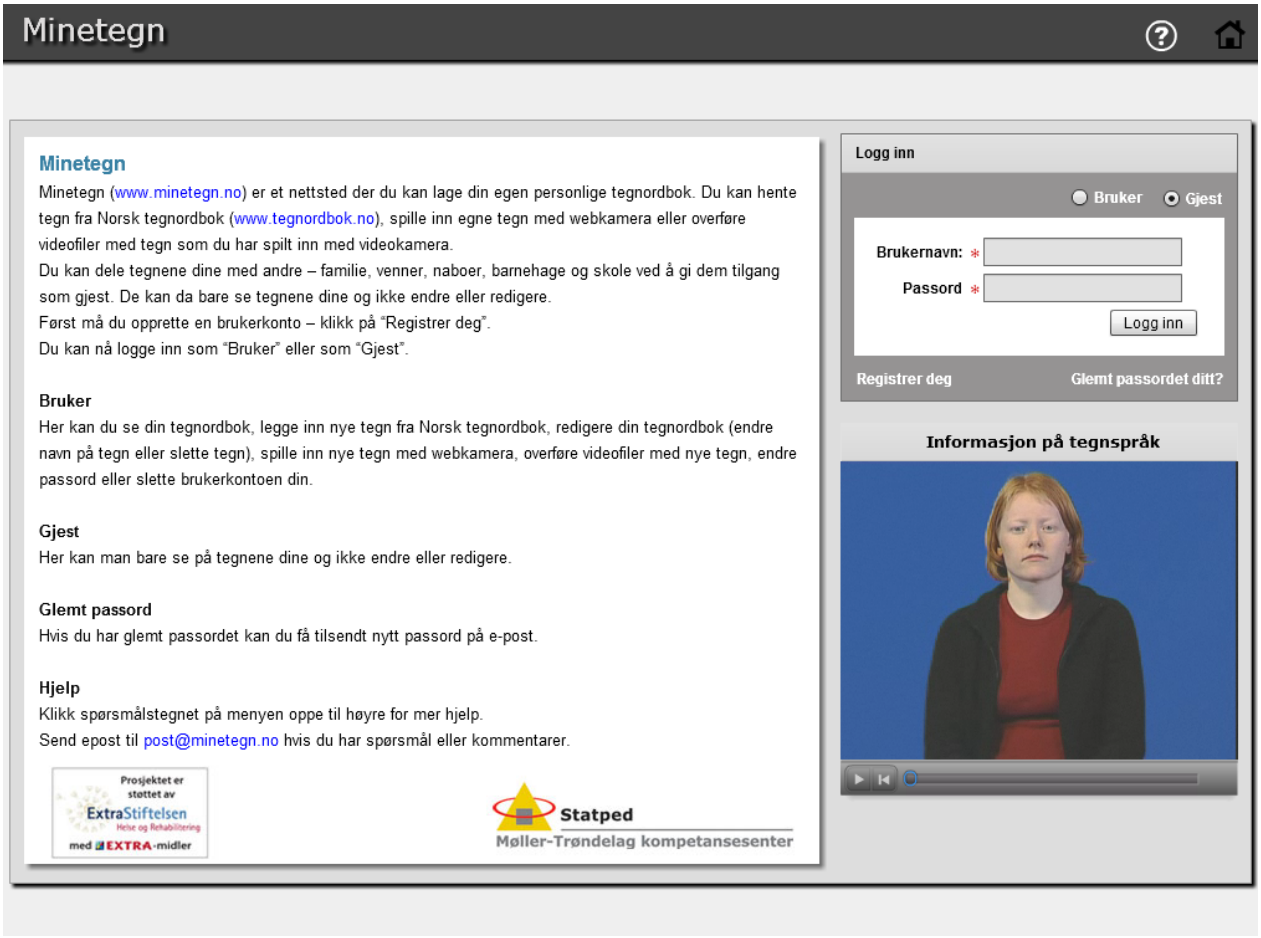
I tillegg til at man kan plukke tegn fra norsk tegnordbok og spille inn fra webkamera, kan man også overføre videofiler (tegn) som man har tatt opp med videokamera eller mobiltelefon.

3) Resultater og resultatvurdering

Hjemmesiden til minetegn er på www.minetegn.no:

Førstesiden ser slik ut:

Info på forsiden:

> Minetegn (www.minetegn.no) er et nettsted der du kan lage din egen personlige tegnordbok. Du kan hente tegn fra Norsk tegnordbok (www.tegnordbok.no), spille inn egne tegn med webkamera eller overføre videofiler med tegn som du har spilt inn med videokamera.
>
> Du kan dele tegnene dine med andre – familie, venner, naboer, barnehage og skole ved å gi dem tilgang som gjest. De kan da bare se tegnene dine og ikke endre eller redigere.
>
> Først må du opprette en brukerkonto – klikk på "Registrer deg".
>
> Du kan nå logge inn som "Bruker" eller som "Gjest".
>
> Bruker
>
> Her kan du se din tegnordbok, legge inn nye tegn fra Norsk tegnordbok, redigere din tegnordbok (endre navn på tegn eller slette tegn), spille inn nye tegn med webkamera, overføre videofiler med nye tegn, endre passord eller slette brukerkontoen din.

Gjest

Her kan man bare se på tegnene dine og ikke endre eller redigere.

Glemt passord

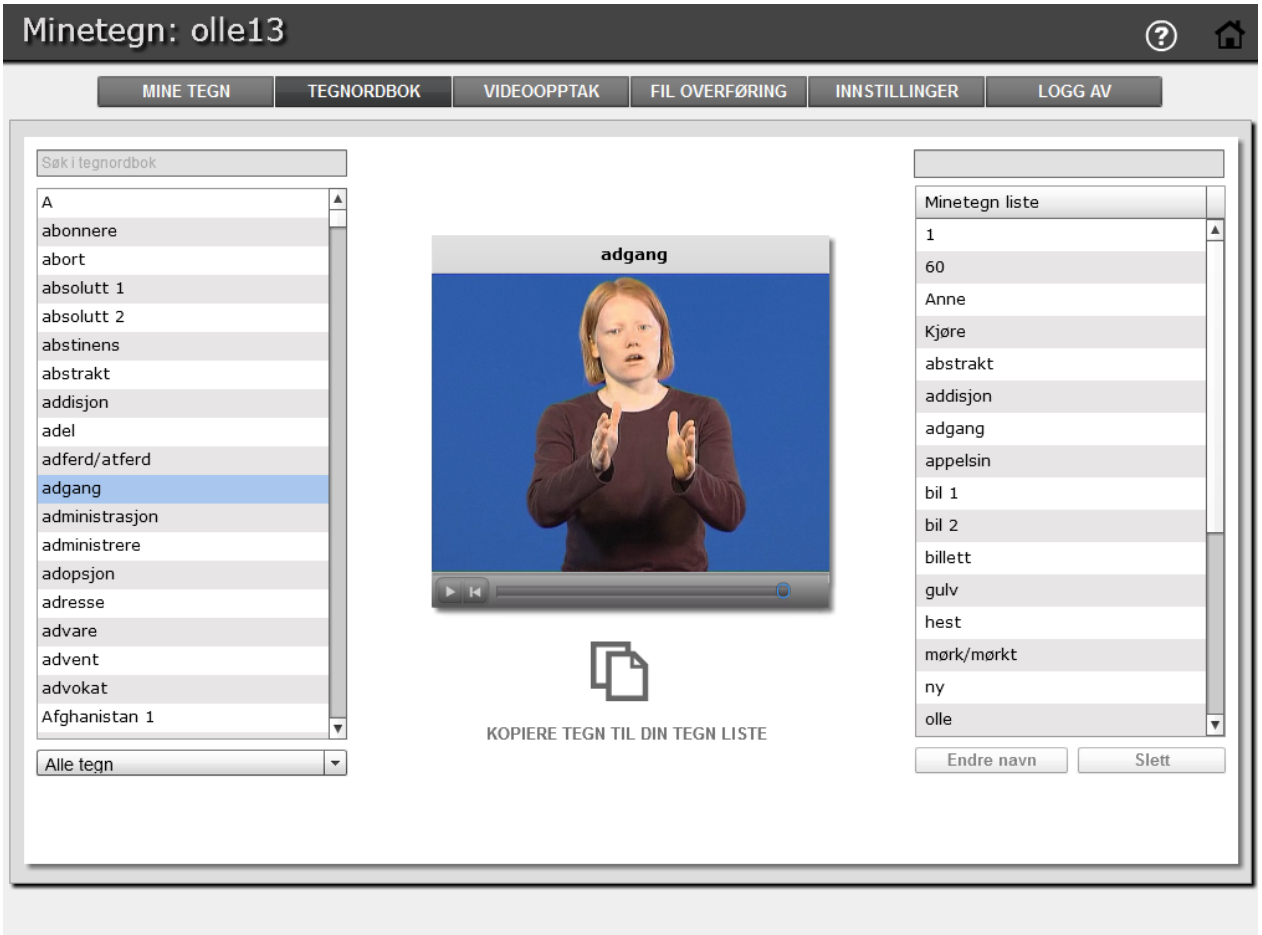
Hvis du har glemt passordet kan du få tilsendt nytt passord på e-post.

Hjelp

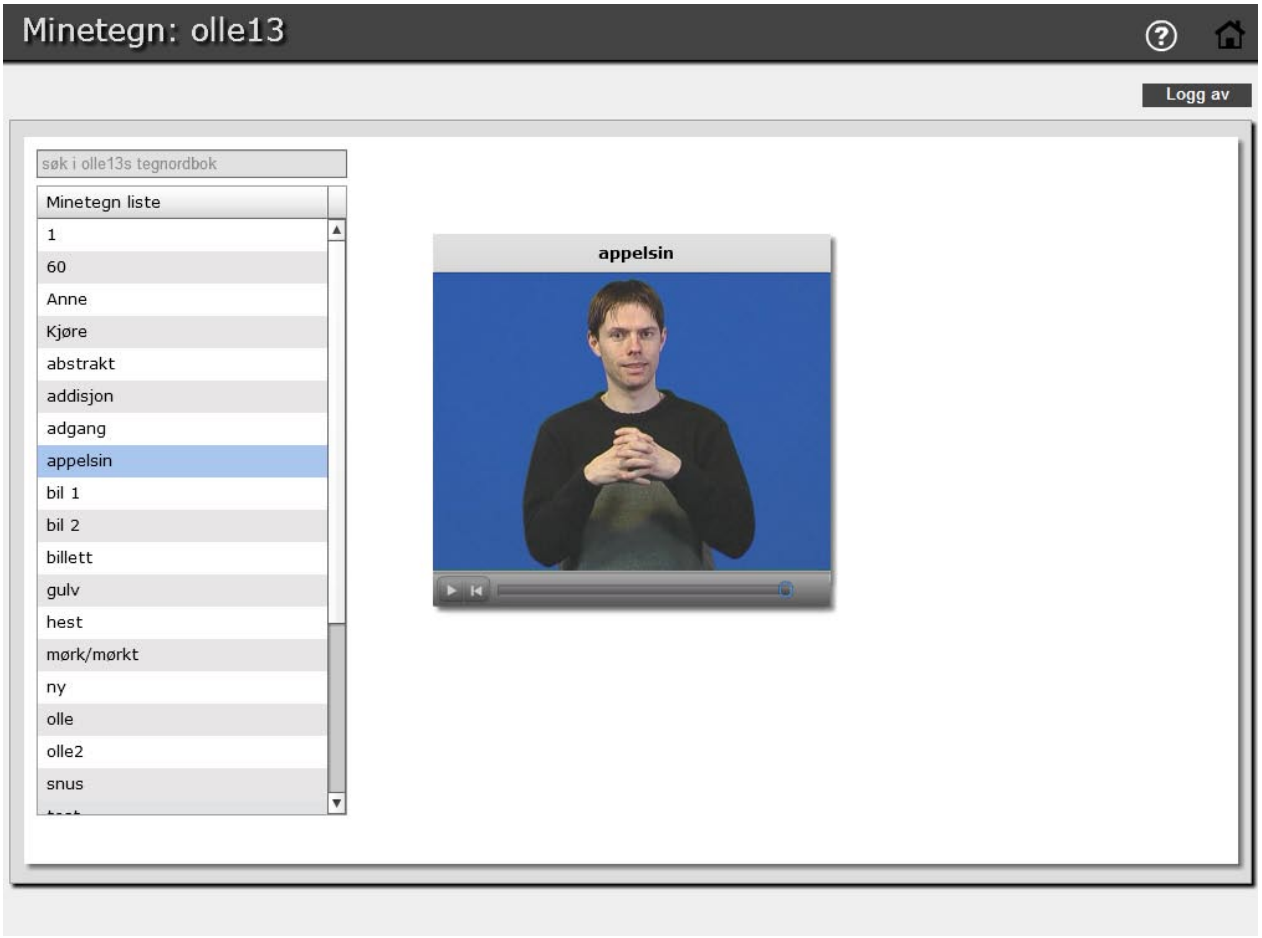
Klikk spørsmålstegnet på menyen oppe til høyre for mer hjelp.

Send epost til post@minetegn.no hvis du har spørsmål eller kommentarer.

Hvis man logger inn som bruker kan man redigere, legge inn eller fjerne tegn:

Hvis man logger inn som gjest kan man bare se på tegnene og ikke endre noe:

Programmet fungerer etter hensikten, og har den funksjonaliteten som ble beskrevet i prosjektsøknaden – pluss litt til. Sette fra produsent-synspunkt er dette et velfungerende og nyttig produkt, og de bruker-reaksjonene vi har fått så langt er positive.

4) Oppsummering/Konklusjon/Videre planer

I prosjektsøknaden skrev vi:

> "Prosjektet vil være et viktig bidrag til å bedre tegnbrukeres muligheter til å kunne kommunisere med andre mennesker.
>
> Gode kommunikative muligheter fører til mindre frustrasjon og vil klart bedre livskvaliteten for den enkelte. Det å bedre kommunikative ferdigheter vil også gi større muligheter til et selvstendig liv og bedre utsikter til utdanning og jobb."

Dette mener vi absolutt at vi kan oppnå gjennom bruk av dette programmet. Vi tror det kommer til å bli et meget populært produkt som vil ha stor betydning for at tegn blir mer brukt og lettere tilgjengelig. Spesielt vil det være et godt redskap til bedre samarbeid mellom skole/barnehage/hjem/familie.

Vi har allerede fått flere innspill og idéer til hvordan programmet kan brukes til andre formål:

- tolker ønsker å bruke det til å registrere "nye" tegn
- hvis man har barn som bare kommuniserer med gester og uartikulerte lyder kan man registrere disse og forklare betydningen slik at flere i barnas nærmiljø forstår dem
- de som driver tegnspråkundervisning kan lage mindre tegnsamlinger som elevene kan øve på hjemme

Programmet har et stort potensiale, og utfordringen nå blir å gjøre det godt kjent blant de aktuelle brukergruppene.

Vi vil vedlikeholde programmet og rette feil og mangler som vil kunne bli avdekket etter noen tids bruk.